

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr. Tomasza Reslera
WYDZIAŁ DO SPRAW WYZNAŃ PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
WE WROCŁAWIU.
ORGANIZACJA I DZIAŁALNOŚĆ W LATACH 1950-1973,
Wrocław 2020, ss. 385,
napisanej
pod kierunkiem dr hab. Jacka Przygodzkiego

1. Ocena tematu i celu pracy

Autor rozprawy podjął się opracowania zagadnienia naukowego z dziedziny prawa wyznaniowego, a zasadniczo jego historii. Z punktu widzenia nauk prawnych szczególnie zasługuje na podkreślenie ujęcie tematu zarówno ze strony historii działalności instytucji, jak i ewolucji struktury oraz jej usytuowania wśród szeroko rozumianych organów administracji.

Tytuł pracy stanowi niezbędne i właściwe ograniczenie i doprecyzowanie tematu. Wydział do Spraw Wyznań w ramach prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej działał w latach 1950-1973. Ramy czasowe doprecyzowano zatem właściwie. Jednak „Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej” oraz „w latach 1950-1973” oznaczają w tym kontekście dokładnie to samo... Argumentem na rzecz utrzymania brzmienia może być jeszcze rozróżnienie Samodzielnego Referatu od Wydziału. Tytuł mógłby zatem brzmieć np. Organizacja i działalność WdSW Prezydium itd. lub ...w latach 1950-1973. Proszę to jednak uznać wyłącznie za objaw nieszkodliwej, mam nadzieję, manii popierania tytułów

jak najkrótszych i wskazujących bezpośrednio nie tylko przedmiot, ale i problem opracowania...

Doktorant we Wstępie do rozprawy (s. 9) określa cel swoich badań jako *zbadanie działalności WdSW we Wrocławiu w aspekcie zewnętrznym tj. działań i czynności prawnych a także pozaprawnych podejmowanych wobec instytucji i organizacji administrowanych oraz w aspekcie wewnętrznym tj. organizacji, struktury oraz jej zmian, usytuowania w strukturze administracji państwowej (poziomego i pionowego), prawnych podstaw działania, kwestii kadrowych itd.* Prowadzi to do sformułowania następnie podstawowej tezy pracy i kolejnych problemów badawczych. Wysoko należy ocenić taką prezentację metodologii i metodyki planowanych badań naukowych w ramach rozprawy doktorskiej.

Niezależnie od powyższych uwag, stanowiących raczej pole do naukowej dyskusji, niż merytoryczne zarzuty, wybór tematu oraz celu rozprawy należy ocenić bardzo wysoko i jest to ukłon nie tylko w stronę Doktoranta, ale i Promotora.

2. Struktura pracy

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów merytorycznych. Każdy kończy się podsumowaniem w formie wyodrębnionych wniosków, co jest istotną metodologiczną zaletą i redakcyjnym ułatwieniem w lekturze.

Pierwszy rozdział wprowadza w tematykę Dolnego Śląska w zakresie objętym badaniami rozprawy. Drugi precyzuje kwestie powstania i organizacji Wydziału do Spraw Wyznań we Wrocławiu i stanowi już część merytoryczną doktoratu.

Kolejne trzy rozdziały traktują o odpowiednich obszarach tematycznych, którymi zajmował się Wydział. Są to „sprawy organizacyjne i personalne Kościoła katolickiego”, „działalność Kościoła Katolickiego” oraz „mniejszościowe kościoły i inne związki wyznaniowe”. Obszary te zostały prawidłowo zidentyfikowane i w uzasadniony sposób wyodrębnione. W tym miejscu można jedynie zwrócić uwagę na niekonsekwencję redakcyjną. Mianowicie rozdział trzeci i czwarty są zatytułowane Wydział (...) wobec – i tu następuje nazwa odpowiedniego badanego obszaru działalności, natomiast rozdział piąty zatytułowano „Mniejszościowe

kościół i inne związki wyznaniowe w perspektywie Wydziału” – wydaje się, iż mógłby on brzmieć adekwatnie – „Wydział (...) wobec mniejszościowych kościołów i innych związków wyznaniowych”.

Należy to wziąć pod uwagę podczas prac redakcyjnych nad ewentualnym, a już na tym etapie recenzji zdecydowanie zalecanym, opublikowaniem tekstu rozprawy.

3. Ocena źródeł i wykorzystanej literatury

Ogromnym atutem w tym zakresie jest systematyczna i kompletna kwerenda przeprowadzona przez Doktoranta. Rzadko zdarzają się prace naukowe o tak bogatym materiale źródłowym, przede wszystkim archiwalnym, włącznie z zebraniem orzecnictwem sądowym materiałami prasowymi oraz materiałami w aneksach. Materiał ten, będący wartością samą w sobie, może być jeszcze podstawą wielu owocnych i twórczych badań. Może z korektą *pro domo sua*, gdy wszystkie niemal zacytowane publikacje recenzenta umiejscowiono w spisie literatury w Lubinie zamiast w Lublinie...

Doktorant we właściwy sposób następnie wykorzystał też zgromadzone źródła prawa.

Źródła i literatura zebrane w pracy, są jedną z najmocniejszych stron rozprawy i w pełni zasługują na akceptację.

4. Treść, osiągnięcia i metody badawcze

Treść pracy odpowiada zamierzeniom przedstawionym w tytule, a zwłaszcza we wstępie do rozprawy.

Język jest prawidłowy, tok rozumowania poprawny i logiczny.

Jak zapowiedział już we wstępie Autor: „Dla szczegółowego zbadania określonego problemu posłużono się, właściwymi dla nauk prawnych metodami: prawnodogmatyczną i prawnohistoryczną. (...) W pewnym zakresie (...) wykorzystano metodę porównawczą. Dla pogłębienia szczegółowych problemów mających znaczenie dla rozprawy doktorskiej posłużono się posłankowo właściwymi dla nauk historycznych metodami: opisową oraz statystyczną”. Z uznaniem należy odnotować tak precyzyjne, oszczędne i właściwie zhierarchizowane określenie przyjętych metod badawczych. Niezależnie od postulatu, aby (było nie było) wstęp do rozprawy pisać jednak w czasie przyszłym, a maksymalnie w teraźniejszym...

Zasygnalizowane we wstępie metody badawcze zostały następnie zastosowane w trakcie wyводу naukowego.

5. Wnioski końcowe

Pan mgr Tomasz Resler podjął się zadania ambitnego, trudnego, nowatorskiego – i podołał temu zadaniu z sukcesem. Jego rozprawa stanowi nie tylko wystarczającą ze wszech miar postawę do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora nauk prawnych – może stanowić podstawę do dalszych prac naukowych.

Ogrom pracy włożony najpierw w zgromadzenie imponującego materiału źródłowego, a następnie w opracowanie go we właściwy metodologicznie sposób dobrze wróży na przyszłość.

Przedstawiona rozprawa doktorska jest samodzielnym, twórczym i źródłowym opracowaniem wypełniającym lukę w nauce przedmiotu i może być przyczynkiem do kolejnych prac z tej dziedziny.

6. Konkluzja

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, iż praca mgr. Tomasza Reslera całkowicie spełnia wymogi w odniesieniu do pracy doktorskiej, o jakich mowa w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.), gdyż stanowi oryginalne i całościowe rozwiązanie zagadnienia naukowego z zakresu prawa w oparciu o własny trud badawczy, i w związku z tym postuluję o dopuszczenie Go do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dodatkowo uważam, iż w pełni zasługuje na wyróżnienie.

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'P. Nacich'.